

 <p>dr. Lichtenstein András tanársegéd SZTE ÁJTK Bűnügyi Tudományok Intézete</p>	<p>Témavázlatok és jogesetek a Büntető eljárásjog II. gyakorlathoz</p> <p>A másodfokú bíróság határozatai</p>	<p>Olvasólecke:</p>	
			<p>4 oldal</p>
			<p>12 perc</p>
		<p>Kapcsolódó videólecke:</p>	
			<p>8 perc</p>

I. Összefoglaló

A másodfokú bíróság - a Be.-ben meghatározott esetekben - az elsőfokú bíróság ítéletét

- helybenhagyja (*affirmatórius jogkör*), vagy
- megváltoztatja (*reformatórius jogkör*), vagy
- hatályon kívül helyezi (*kasszációs jogkör*), ÉS
 - o az eljárást megszünteti vagy
 - o az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatása esetén ítélettel, egyébként végzéssel határoz.

1. Az elsőfokú bíróság ítéletének helyben hagyása

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét akkor hagyja helyben, ha a fellebbezés alaptalan és az ítéletet egyéb okból nem kell hatályon kívül helyezni, továbbá, ha nem kell vagy nem lehet (pl. a súlyosítási tilalom vagy a felülbírálat terjedelmének korlátai miatt) megváltoztatni. A másodfokú bíróság elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyó végzése ügydöntő határozat. [Be. 605. §]

2. Az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatása

Ha az elsőfokú bíróság jogszabályt helytelenül alkalmazott és az ítéletét ez okból nem kell hatályon kívül helyezni, a másodfokú bíróság az ítéletet megváltoztatja és a törvénynek megfelelő határozatot hoz. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztathatja akkor is, ha az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megalapozatlanságát kiküszöbölte. [Be. 606. § (1)-(2) bek.]

3.1. Az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése és az eljárás megszüntetése [Be. 607. §]

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és az eljárást megszünteti, ha

- halál, elévülés, kegyelem vagy törvényben meghatározott egyéb okból a vádlott büntethetősége megszűnt,
- a cselekményt jogerősen elbírálták,
- az ügyészség a vádat ejtette és magánvádnak vagy pótmagánvádnak nincs helye, illetve a sértett magánvádlóként vagy pótmagánvádlóként nem lépett fel,
- a büntetőeljárás átvétele vagy az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló törvényben meghatározott konzultációs eljárás eredménye alapján a büntetőeljárást más állam hatósága folytatja le,
- az ügy nem tartozik magyar büntető joghatóság alá, vagy
- olyan bűncselekmény miatt van folyamatban, amelynek a vád tárgyává tett jelentősebb tárgyi súlyú bűncselekmény mellett a felelősségre vonás szempontjából nincs jelentősége
- a feljelentés vagy a legfőbb ügyésznek a Be. 4. § (9) bekezdésében vagy a Btk. 3. § (3) bekezdésében meghatározott rendelkezése hiányzik,
- a magánindítvány hiányzik és az már nem pótolható,
- a vádat nem az arra jogosult emelte, vagy
- a vádirat nem vagy hiányosan tartalmazza a Be. 422. § (1) bekezdésében írt törvényes elemeket, és emiatt a vád érdemi elbírálásra alkalmatlan.

3.2.1. Az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése és az eljárás megszüntetése abszolút eljárási szabálysértés miatt [Be. 608. §]

A másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróság ítéletét kötelezően hatályon kívül kell helyeznie, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra kell utasítania az alábbi, ún. *abszolút eljárási szabálysértések* esetén:

- ha az elsőfokú bíróság nem volt törvényesen megalakítva, vagy a tárgyaláson a tanács tagjai nem voltak mindvégig jelen,
- ha az elsőfokú ítélet meghozatalában a törvény szerint kizárt bíró vett részt,
- ha az elsőfokú bíróság a hatáskörét túllépte, katonai büntetőeljárásra vagy más bíróság kizárólagos illetékességébe tartozó ügyet bírált el,
- ha az elsőfokú bírósági tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a jelenléte a törvény értelmében kötelező [+ Be. 608. § (2) bek.!]]
- ha az elsőfokú bíróság a Be. 567. § (1) bekezdés a)-b) és d)-e) pontjában, valamint (2) bekezdésében meghatározott valamely ok törvénytörő megállapítása miatt az eljárást megszüntette,
- ha az elsőfokú ítélet indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes.

3.2.2. Az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése és az eljárás megszüntetése relatív eljárási szabálysértés miatt [Be. 609. §]

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezheti és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasíthatja *ún. relatív eljárási szabálysértés* miatt akkor is, ha fentiekben fel nem sorolt és a másodfokú eljárásban nem orvosolható olyan eljárási szabálysértés történt, amely lényeges hatással volt az eljárás lefolytatására, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, illetve az intézkedés alkalmazására. [Be. 609. § (1) bek.] Relatív eljárási szabálysértésnek minősül különösen:

- ha a bizonyítás törvényességére vonatkozó rendelkezéseket a vádemelés után megsértették,
- ha a büntetőeljárásban részt vevő személyek a vádemelés után a törvényes jogaikat nem gyakorolhatták, vagy ezek gyakorlásában őket korlátozták,
- ha a tárgyalásról a nyilvánosságot törvényes ok nélkül kizárták,
- ha a bűnösség megállapítása, a felmentés, az eljárás megszüntetése, a cselekmény Btk. szerinti minősítése vagy a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása tekintetében az elsőfokú bíróság

az indokolási kötelezettségének nem vagy csak részben tett eleget,

- ha az elsőfokú bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozatot a Be.-ben [Be. 504. § (2) bek.] meghatározott feltételek hiányában fogadta el.

A másodfokú bíróság nem ügydöntő végzésével hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja akkor is, ha az elsőfokú bíróság ítélete teljes egészében megalapozatlan. [Be. 610. §]

II. Ellenőrző kérdések

1. Melyek az elsőfokú bíróság ítélete helybenhagyásának feltételei?
2. Melyek az elsőfokú bíróság ítélete megváltoztatásának esetei?
3. Mely esetekben határoz a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése mellett az eljárás megszüntetéséről?
4. Mely esetekben határoz a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése mellett új eljárásra utasításról abszolút eljárási szabálysértés miatt?
5. Mely esetekben határoz a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése mellett új eljárásra utasításról relatív eljárási szabálysértés miatt? A relatív hatályon kívül helyezési ok mikor vehető figyelembe?

III. Kapcsolódó szakirodalom

- BELOVICS ERVIN – ERDEI ÁRPÁD (szerk.): *A büntetőeljárás törvény magyarázata*. HVG Orac, Budapest, 2017.
- BELOVICS ERVIN – TÓTH MIHÁLY: *A büntetőeljárás törvény magyarázata*. HVG Orac, Budapest, 2020.
- POLT PÉTER (szerk.): *Kommentár a büntetőeljárás törvényhez*. Wolters Kluwer, Budapest, 2018.
- BELEGI JÓZSEF (szerk.): *Büntetőeljárásjog I-II. – Kommentár a gyakorlat számára*. HVG Orac, Budapest, 2018.

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült az Európai Unió támogatásával. A tananyag elkészítését az EFOP-3.6.2-16-2017-00007 azonosító számú, Az intelligens, fenntartható és inkluzív társadalom fejlesztésének aspektusai: társadalmi, technológiai, innovációs hálózatok a foglalkoztatásban és a digitális gazdaságban című projekt támogatta. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásában valósul meg.